СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 175. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 6-го вересня 1946. No. 175. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, September 6, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРОМИСЛОВЕЦЬ ЗАПОВІДАЄ НОВУ ФИЛЮ СТРАЙКІВ

Предсідник Дженерал Моторс Корпорейшен, Чарлс Е. Вилсон, заявив у Дітройті, що „приготовляється вже сцену „для нової филі страйків по цілому краю. Такий рух може бути загрозливим для господарки держави, каже Вилсон. Він обвинувачує за такий стан президента Трумана. Не зважаючи на це, він сказав перед кореспондентами, що з початком січня наступного року продукція автомобілів дійде до свого верша.

Наче на потвердження здогаду Вилсона Американська Федерація Праці викінчила підготову до загального страйку моряків на всіх трьох побережжях. Страйк викликаний на знак протесту, що Рада Стабілізації Платень не потвердила підвишки заробітків, якої добилися морські юнії у недавнім страйку. Щоби злагодити настрій юній, ця Рада негайно заповіла, що ще раз перегляне справу підвишки. Та така заява Ради не заспокоїла урядовців юній і вони викінчили підготову до викликання загального страйку. Юнії Конгресу Промислових Організацій теж зголосили свою солідарність зі страйковим рухом і страйк обійме пів міліона морських та докових робітників.

Страйк шоферів на нюйорських вантажних автах поширився уже на стейт Ню Джерзі, а це грозить стриманням достави молока й інших харчових продуктів до великого Ню Йорку.

ПАРТІЙНІ КАНДИДАТИ У СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

В середу 4 вересня відбулися стейтові конвенції обох великих політичних партій в стейті Ню Йорку для наставлення найважніших кандидатів. Републиканська конвенція відбулася в Саратога Спрингс. На ній вибрано одноголосно поновно Тамеса Е. Дюїя кандидатом на губернатора, а Ірвинга П. Айвеса кандидатом на федерального сенатора. На демократичній конвенції в Олбані поставлено дотеперішнього федерального сенатора Джеймса М. Міда кандидатом на губернатора, а бувшого губернатора Герберта Г. Лімена кандидатом на федерального сенатора. Мід, приймаючи кандидатуру, заявив, що він не бажає собі ніякої підтримки збоку комуністів ні фашистів. Сильний републиканський кандидат на становище сенатора, генерал Вилйем Дж. Донован, якого підтримували у місті Ню Йорку, зрікся кандидатури.

СТЕЙТ ЗАМКНУВ ШКОЛИ ВНАСЛІДОК СТРАЙКУ.

Уряд стейту Конектикат замкнув міські школи в Норвок аж до понеділка тому, що вчителі вийшли на страйк за підвишку платні. Стейтовий комісар виховання заповів, що провірить цілу систему шкільництва з цієї нагоди. У страйку беруть участь 225 учительських сил на велику втіху учнів та учениць.

АДМІНІСТРАЦІЯ ЦІН ПРИ ЕНЕРГІЙНІЙ ПРАЦІ.

Бюро Адміністрації Цін заповідає, що не допустить до поновного розпаношення так званого чорного ринку на мясо. В цілі належної контролі Бюро приняло двічи більше число інспекторів, ніж було перед днем 30 червня.

СТО ГЕНЕРАЛІВ ВПАЛИ ЖЕРТВОЮ ВІЙНИ.

Департамент війни оприлюднює, що вчасі останньої війни згинули були раненими або попали в полон сто американських генералів на загальне число 2,000 генералів. Вбитих було 37 генералів на фронті або при розбитті літаків. Трьох лютенантів генералів були забиті ворожими кулями. Загальне число американського війська осягнуло цифру 11 міліонів, а з них згинули один міліон вояків.

ХОЛОДЖЕНІ АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ.

Крім правильного отоплювання взимі американські военні кораблі будуть охолоджувані літом, так заповідають нові рекрутаційні таблиці фльоти, порозміщувані перед поборовими бюрами. Таке „сезонування" почали вже вміщувати на двох нових военних кораблях. На думку военних знавців таке приноровлення до погоди й пори року причиниться до працездатности моряків на кораблях.

ВЕТЕРАНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПЕНСІЇ.

На зібранні Ветеранів Чужинних Воєн в Бостоні перейшла резолюція, щоб ветеранам першої Світової Війни федеральний скарб виплачував пенсію до кінця життя безогляду на це, чи вони були ранені, чи ні. В резолюції сказано, що пересічний вік таких ветеранів в теперішньому часі є 54 літ, а багато з них є нездатних до праці вна слідок війни, хоч важко точно означити, чи вони були ранені. Военна служба може зробити людину неспосібною до праці, хоч не слідно ран.

Америка хоче закінчити справу з Тітом

Департамент стейту, як це заявляє урядуючий секретар Вилйем Л. Клейтон, покінчить мирно справу зістрілення двох американських літаків, при якій згинуло лятьох пілотів, коли Югославія дасть відшкодування родинам убитих і коли винагородить за втрату літаків. Висоту відшкодування збоку Америки малиб установити військові кола.

Протилежну думку висловив конгресмен Гордсон МекДоног з Каліфорнії. Він листовно зажадав від секретаря Бирнса, щоб маршала Тіта поставити перед Міжнародний Суд Справедливости за вбивство пятьох американських летунів в Югославії. Конгресмен твердить, що за смерть відважних летунів нема відшкодування, але справедливість повинна бути осягнена.

ПРОМОВА БИРНСА ОДОБРЕНА УРЯДОМ У ВАШИНҐТОНІ.

Високі урядовці у Вашинґтоні перечитали й одобрили промову секретаря стейту Джеймса Ф. Бирнса, яку він має виголосити в місті Стутгарті в американській окупаційній зоні в Німеччині в пятницю 6. вересня. Це має бути програмова промова, в якій буде зясована політика Злучених Держав супроти Німеччини і тому вона викликує глибоке заінтересування всього політичного світа. Вона теж має бути відповідю Америки на недавну промову советського міністра закордонних відносин Вячеслава Молотова в справі обєднання Німеччини під советськими гаслами.

В РОСІЇ ПАНУЄ ПЕРЕПОЛОХ ПЕРЕД НАПАДОМ АМЕРИКИ.

Мешканці Советського Союзу живуть у страшнім терорі перед нападом Америки на їхню землю, а цей напад ніби підготовляють американські газети й радіостації — таку вістку передала на зібранні Загальної Федерації Жіночих Клюбів у Вашинґтоні пані Лафея Дикинсон. Вона перебувала ввесь місяць в Советах з рамени Рошіен Вор Риліф і мала нагоду прислухатися до розмов советських мешканців по всіх закутинах. Найбільше вразило її наставлення російського жіноцтва до американського. Жінки в Росії жалували її, що американські жінки не мають рівности з мужчинами, як це є в Советах. Пані Дикинсон є сама цього переконання, що то американські газети пхають Америку до війни. „Колиб Росії й американському народові лишити вільну руку, то ніколи не було б війни", каже Дикинсон.

Справа Греції в Раді Безпеки Обєднаних Держав

Советське обвинувачення проти Греції, точніше: проти Великої Британії, було предметом нарад на засіданні Ради Безпеки дня 4. вересня. Свої обвинувачення Мануїльський предложив особисто, додаючи до нього всілякі „документи" і фотокарти. Він обвинувачував „грецьких монархістів" і Велику Британію, що вони тероризують грецьке населення, переслідують „демократів" та всіляко намагалися вирішити справу грецького плебісциту в користь монархії. Мануїльський відчитував таємний британський документ, яким наказується роздідовати зброю новим прихильникам до уряду грецьким селянам та показував фотознімки озброєних груп греків, між якими „пізнавав" британських вояків. Він дальше говорив про випадки на грецько-альбанському кордоні і твердив, що ними грецькі монархісти підготовляють поважну загрозу мира на Балканах. Промова Мануїльського, виголошена, очевидно, по російськи, робить враження звичайного большевицького „докладу" перед чисткою в якій небудь сільській раді. На форму обвинувачень Мануїльського звернув увагу теж британський представник, на що Мануїльський відповів, що греки раніше повинні звертати увагу на форму своєї акції. Дальші наради над обвинуваченнями Мануїльського відложено до чергового дня.

ВІДГУК І МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ ВИСТУПУ МАНУЇЛЬСЬКОГО В РАДІ БЕЗПЕКИ.

Виступ Мануїльського в Раді Безпеки з обвинуваченнями проти Великої Британії викликав широкі коментарі в американській пресі, але не щодо самого виступу, тільки щодо становища України в Советському Союзі та визначеної їй ролі в міжнародній політиці. На окрему увагу заслуговує стаття Джеймса Рестона, надрукована в Ню Йорк Таймс під заголовком: „Виявляється мета прийняття України до Обєднаних Держав". Навязуючи до виступу Мануїльського, „присадкуватої, малої людини з послушною сивою чуприною", автор пригадує, що власне підчас коли Мануїльський обвинувачує Велику Британію за встрявання у внутрішні справи іншої країни, „московський уряд переводить чергову чистку в провінції, яку він репрезентує, але в очах Обєднаних Держав він (Мануїльський) є делегатом суверенної держави"... Автор дальше характеризує самого Мануїльського, як старого большевика і кремлівського агента в боротьбі проти „капіталізму" та пригадує, яким чином окупована Советами Україна опинилася в Обєднаних Державах. На закінчення автор твердить, що це не було конечне втягати Україну до цеї міжнародної організації, щоб в ній вона вела советську пропаганду, бо цю ролю вже досить добре виконує Польща. Советський Союз, на думку автора, тільки до міжнародної пропаганди та до своєї власної політики і використовує Обєднані Держави.

КОРОЛІВСЬКА БРИТАНСЬКА РОДИНА.—В американських газетах подибаємо часто фотографії членів королівської британської родини. Це, між іжншим тому, що вони являються прикладом простоти і достойности в життю і поведінці. Зліва гладить пса принцеса Елизабет, що готова стати у своїм часі королевою Англії. Далі — зліва направо стоять її родичі, королева Елизабет і король Фжордж, а на правому кінці її молодша сестра, принцесна Маргарет Роз.

НАРАДИ ГОЛОВНОЇ АСАМБЛЕЇ О. Д. ПОЧНУТЬСЯ 23. ВЕРЕСНЯ

Генеральний секретар Обєднаних Держав, Триґва Лі, повідомив, що він не одержав жодного формального внесення про відложення нарад Головної Асамблеї О.Д. і тому вони почнуться згідно з встановленою датою дня 23 вересня. На Конференції в Парижі советська делегація домагалася, щоби наради Головної Асамблеї відложити до листопада та щоби вони відбулися в Парижі, або Женеві. Наради відбудуться згідно з планом в Ню Йорку, правдоподібно, початково в неприявності міністрів закордонних справ Великої Британії, Злучених Держав і Советського Союзу, які дальше братимуть участь в нарадах Мирової Конференції. До найважливіших справ, які має вирішити Головна Асамблея, належать м. і. справа „вета" великих держав та перманентності членів Ради Безпеки. В дальшому вирішиться теж справу існування, згл. розвязання УНРРА, створення Міжнародної Організації для скитальців, справу буджету Обєднаних Держав і т. д.

НАРАДИ „ЧОТИРЬОХ ВЕЛИКИХ" В ПАРИЖІ.

В Парижі відбулася чергова конференція Ради Міністрів Закордонних Справ Чотирьох Потуг. Неприявного в Парижі советського міністра Молотова заступав Андрей Вишинський і він теж поставив був внесок про відложення нарад Головної Асамблеї, проти чого були міністри Злучених Держав, Великої Британії і Франції. „Чотири Великі" відкинули австралійське внесення щодо створення Міжнародного Суду для прав людини та прийняла пропозицію бельгійського представника, щоби до мирових договорів з Італією та Балканськими державами додати клявзулю, якою забороняється цим країнам виробляти атомову зброю.

РОЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ НА МИРОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Основною різницею в становищі Злучених Держав Америки і Советського Союзу на Мировій Конференції є та, що Злучені Держави самі для себе нічого не домагаються, тоді як Советський Союз все хотів би загарбати, від територій починаючи, а на грошах і т. зв. впливах кінчаючи. Підчас нарад в справі Трієсту та югославсько-італійського кордону американський представник взивав усіх інших делегатів, щоби на Конференції не шукали наживи для своїх країн та щоби не вважали Конференції за базар, а тільки справді за Мирову Конференцію та щоби справедливість і справу мира поставили понад всі інші егоїстичні інтереси.

АНГЛІЯ Й АМЕРИКА ПРОТИ ПЕРЕСЕЛЮВАННЯ МЕНШИН.

Підчас дебат над проектом мирового договору з Мадярщиною виринула знова справа національних меншин в поодиноких країнах. Американський та британський представники висловилися за тим, щоби поодинокі країни краще намагалися асимілювати своїх громадян іншої народності, чим змушувати їх покидати землю, на якій живуть.

АМЕРИКАНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ СОВЄТСЬКОЇ ГОСПОДАРКИ В НІМЕЧЧИНІ.

З Берліна повідомляють, що американське військове управління вислало такому ж советському протест проти конфіскати Советами цілого ряду німецьких промислових підприємств, в характері военного відшкодування. Совєти не відповіли.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ТЕРОР У ВЕНЕЦІЇ.

З Риму повідомляють, що у Венеції Джулії озброєні з Білгороду банди маршала Тіта тероризують італійських робітників та витворюють нестерпне і загрозливе положення. В цій справі італійський уряд звернувся окремим письмом до американського і британського представників, яких вважає відповідальними за відносини в цій провінції.

ЖИДИ БОЙКОТУЮТЬ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

Жидівська Агенція для Палестини офіціяльно повідомила британського міністра колоній і доміній, що жиди не візьмуть участи в конференції в справі Палестини, яка має початися в Лондоні найблищого понеділка. Британський уряд запросив на цю конференцію 16 чолових жидівських керівників, які організаційно не охоплені згаданою Агенцією.

КИТАЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ПРОДОВЖУЮТЬ НАСТУП.

З Нанкінґу повідомляють, що черговою ціллю великого наступу китайських національних військ є місто Калґан, столиця провінції Чагар та одна з найважливіших комуністичних баз в Північному Китаю. Урядові війська скріпили свої военні дії після того, як комуністи відкинули їх пять вимог, що мали стати базою нових мирових переговорів.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31. 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік $7.00
На пів року $3.75
На три місяці $2.00
В Джерзі Сиิті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року .... $ 5.25
На три місяці .... $ 2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):
На рік $2.50
На пів року $1.50

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year $7.00
Six months $3.75
Three months $2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months $5.25
Three months $2.75
Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):
One year $2.50
Six months $1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КУРСИ, ЯКІ ПОВИННІ Й В НАС БУТИ!

У Винипегу, в Канаді, закінчились отсе Вищі Освітні Курси. Започатковані в 1940 році, відбуваються вони від цього часу щорічно, в часі шкільних ферій. З кождим роком стають вони щораз популярнішими і притягають щораз більше число української молоді не тільки з Канади, але й зі Злучених Держав. Про ці курси читаємо в канадійськім „Новім Шляху" таке:

„. . . Зїзджається до Винипегу українська молодь — хлопці й дівчата — та впродовж двох місяців навчається рідної мови, співу, музики, історії, літератури і т. ін. Зїзджаються молоді українські люди з усіх усюдів Канади та й зі Злучених Держав Америки — робітники, учні середних і вищих шкіл, а то й професіонали. Зїзджаються католики, православні, евангелики і др. Члени і симпатики різних національних товариств. Ні вік, ні суспільне становище, ні віроісповідання, ні групова приналежність не спинюють їх. Зїзджаються вони і разом — спільно, як одна згідлива родина, просиджують довгі літні дні, слухаючи викладів українознавства, а допізна вечорами вчаться хорового співу і диригентури, грання в орхестрі, українських народніх танців, промовництва і др.".

Які ж висліди з цього роду науки?

На це питання можна б відповісти враженнями цеї молоді, що їздила зі стейтів до Винипегу на ці курси. Усі ці учасники є нині найзавзятішими пропагаторами тих курсів і стоять твердо при цьому, що такі курси повинні бути влаштовувані теж і в Злучених Державах. Так теж поставився до цеї справи і перший повоєнний зїзд молоді, що відбувся минулої суботи і неділі в Бріджпорт, Конн., а який скликано заходами Української Молодечої Ліґи Північної Америки. Коли ж так є, то тепер треба впродовж року наладити справи так, щоб наступного літа могли вже бути влаштовані Вищі Освітні Курси (ВОК) теж і в Злучених Державах. Що вартує це зробити, можна набрати переконання ще й з таких слів, що їх читаємо в згаданій вище газеті:

„Приїде молода українська людина на ВОК із самої цікавості, або з самим бажанням ближче пізнати українську культуру й мистецтво. А по двох місяцях науки виїзджає з іскрою місійного запалу до праці на українській народній ниві та кращими канадійцями чи американцями. Ось в чому вартість Вищих Освітніх Курсів. Предмет українознавства надто обширний, щоб його можна вчителям вичерпати та вивчити учнів за два місяці. Одначе, як показують факти, вони вспівають за такий короткий час вщепити в учнів любов до вивчування того предмету та любов до народу, з якого вони походять. В учнів створюється постанова вложити якнайбільше культурних і духових скарбів українських у молоду культуру, серед якої живуть — в канадійську, американську".

Суд для охорони прав людини

Мабуть світ зневірився у Чотири Свободи, проголошені в Атлянтійському Чартері, коли на Паризькій Мировій Конференції представник Австралії д-р Герберт Еват поставив пропозицію, щоб створити міжнародній Суд Прав Людини і щоб зобовязання признавати такий суд було вписане в мирові договори, над якими саме дискутує Мирова Конференція.

„Одначе неймовірна рівнодушність, з якою прилюдна опінія Америки віднеслася до такої пропозиції, ще збільшує перешкоди до встановлення мира" — твердить у синдикованій статті бувший підсекретар стейту, Сомнер Велес. Це зовсім правильно, коли цю справу обговорює Велес, бо саме йому приписують авторство Чотирьох Свобід за часів, коли ще він був підсекретарем стейту. Видко, він почувається до обовязку стояти на сторожі свого твору, коли раз-у-раз пригадує на збереження прав людини.

Від прав одиниці переходить Велес до збереження прав національних меншин. Він пригадує, що саме тепер відбувається мандрівка національних меншин, переведена односторонно різними урядами без контролі Обєднаних Держав, при якій уже покликана до життя Комісія Прав Людини при Суспільній і Економічній Раді О. Д. Велес твердить, що самовільне переселення меншин є найдикшим способом політики сили впродовж останніх 150 літ і воно не дає ніякої запоруки особистої свободи. Велес не сумнівається, що остаточно переможе в світі засада свободи, але це візьме багато часу, заким вона прийметься в практиці.

Це пізнати по відношенні, з яким відноситься до цієї справи советська Росія, при переношенні національних меншин зпоза лінії Курзона у Польщі, або Чехословаччина при переношенні менших із краю Судетів. Можливе, що колись не буде вже існувати питання меншин, одначе ще тепер, як по другій Світовій війні, коли було головною причиною до нарушення мира. Не зважаючи на засади, проголошені Вилсоном і приняті загально в світі, цих засад не придержувалися в практиці і „питання меншин стало прокляттям Европи"; — як про це висловився Мусоліні перед Велесом.

Признавши Мусолінієві рацію в цій справі, Велес твердить, що Паризька Конференція не сміє її злегковажити і тому треба подбати, щоб американські делегати постояли за пропозицію, видвигненою Еватом. Міжнародній Суд Прав Людини накладав би з одного боку обовязок на держави придержуватися таких свободолюбних постанов, а з другого боку признав би право покривдженій людині чи цілій групі відкликатися до міжнародного суду, коли б права людини були нарушені державою. Це така важка справа, що не варта боротися, думає Велес. Нема сумніву, що Совети будуть опиратися установі міжнародного Суду Прав Людини, одначе без такої міжнародньої санкції всі мирові постанови не будуть мати практичної вартости.

Щойно під повною гарантією охорони прав людини можна буде переносити меншини і щойно така гарантія дасть запоруку тривкого миру, пише Велес.

За оздоровлення і консолідацію українських сил

Безмірна трагедія, яку переживає український народ на батьківщині, величезна загроза українського національного організму збоку нового і все та всіх обіймаючого шалу большевицьких „чисток", як теж непевне міжнародно-політичне положення вимагають основної провірки українського в н у т р і ш н о-політичного фронту та повного і негайного оздоровлення і консолідації всіх українських сил. На ці теми в нас уже чимало писалося і пишеться; поодинокі організації, гурти, часописи, а то й одиниці, декларують своє становище. З вдоволінням треба ствердити, що скрізь проявляється те саме бажання єдності, скрізь подибується більшу чи меншу свідомість відповідальності, але на жаль, не завжди і не всі виявляють досить доброї волі, щоб до оздоровлення внутрішніх сил та до їх повної консолідації довести. Тому і тут можна застосувати слова Великого Гетьмана, що „всі покою щиро прагнуть та не в один гуж всі тягнуть".

Один ворог — одна боротьба з ним.

Як іде про український фронт на українських землях, там його характер і поставу визначила сама грізна дійсність. Там є один ворог і одна можливість розправитися з ним: боротьба. Хоча фронтів є багато, як багато є проявів життя, проте всі вони обєднані тою самою метою і тою самою цілеспрямованістю: знищити ворога, бо тільки так можна врятувати народ і себе самого та визволити країну. Боротьба з ворогом абсорбує всі сили: повстанців в лісі, селянина за плугом, робітника за станком та інтелектуала чи урядника в наукових установах чи за письмовим столом. Один ворог — одна боротьба з ним, хоча і в різних формах.

Інше діло українці поза батьківщиною. На підставі різноманітних інформацій з Европи можна твердити, що там є загальне бажання до внутрішньої консолідації, що в цьому напрямку пороблено і продовжується робити багато старань, але що повної консолідації ще не досягнено. Як з одного боку можна ствердити глибокий патріотизм в поодиноких групах та їх повну відданість українській визвольній справі, так з другого боку ділають ще всілякі особисті чи групові непорозуміння доведені аж до антагонізмів, цілий ряд старих прогріхів і, насамперед, брак доброї волі перейти над усіми цими другорядними справами до порядку дня. Фактом є, що найсильнішими під кожним оглядом є ті групи, які були в минулому і залишилися сьогодні виразниками безпосередньої визвольної боротьби. Проте, в новій українській дійсності не можна легковажити навіть найменшої сили і треба докласти всіх зусиль, щоби включити її в спільний фронт загально-національних змагань. Зрозуміння та респектування демократичних засад допоможе знайти відповідну форму та звязок загальної консолідації. З різних боків та з різних джерел надходять інформації про спроби такої консолідації, які досі, на жаль, розбиваються власне на цих другорядних справах, на формальностях, на неправильній оцінці власних сил і сил партнера та насамперед, на пересудах і недостачі доброї волі. На цьому терпить ціла українська справа, як у своїх проявах в нутрі, так і на її заступництві на зовні.

Американські українці й визвольна боротьба України.

Внутрішньо-політичний розгардіяш між українцями в Европі не залишається без деякого впливу і на думку та громадське життя американських українців. Вправді, ці відємні впливи досі були тільки дуже незначні і вони навіть зберегли в своїх проявах не тільки відповідні етичні основи, але й допускаєму форму. Під цим оглядом ми, американські українці, виявили цим разом багато громадської зрілости, не зважаючи, що в нас і тепер не бракує всіляких недотягнень, деяких пересудів та групових, чи особистих непорозумінь. Ми і дальше мусимо докласти усіх зусиль та виказати максимум доброї волі, щоб не тільки не допустити до поглиблення цих різниць, але й цілком їх вирівняти та усунути тут і, якщо це можливе, допомогти в цьому нашим братам в Европі. Під цим оглядом багато зроблено в Канаді і в країнах Південної Америки.

Ми, американські українці, по свойому та відповідно до сил і обставин, беремо участь в загально українській визвольній справі. Це нам цілком не перешкаджає у наших зобовязаннях щодо Америки ; і під цим кутом ми вже давно перевели свою синтезу вартостей. На загально-українському фронті нам припадає ділянка. визначена самим життям і, хоча ця ділянка не є ані така важлива, ані така важка і жертвенна як ця, що її занімають наші брати в Европі, проте вона цей загальний фронт доповнює і скріплює. Не встряваючи в групові, чи особисті порахунки наших братів в Европі, ми маємо одначе право, й обовязок домагатись, щоб вони продовжуванням своїх непорозумінь і спорів не ослаблювали у к р а ї н с ь к о г о фронту боротьби за вільну і демократичну Україну, який ми обороняємо. А вже було б цілком недопускаєме, щоб розгардіяш на власних ділянках переносити ще й на нашу.

Щодо внутрішньо - українських непорозумінь на европейському терені не можна не ствердити відрадного явища, що хоча ще не досягнено остаточної консолідації внутрішніх сил, то в провідних кругах бодай припинено ці драстичні форми зводжування власних порахунків, як це було ще недавно. А це вже дуже багато значить і воно є великим кроком вперед до повної консолідації.

За обєднану репрезентацію українських демократичних сил.

Наше становище у внутрішньо - політичних справах наших братів в Европі цілком ясне. В найглибшій пошані та з найбільшим подивом і вдячністю ми клонимо голови перед тими, що стоять в першій і героїчній безпосередній боротьбі за визволення України. Наші серця і думки насамперед з ними.

Ми з повним зрозумінням та глибоким співчуттям ставимось до тих усіх наших братів, яких доля насильно вирвала з рідної землі та які крім загально-національної трагедії переживають ще й свою особисту. Ми, американські українці, як можемо і вміємо так і намагаємось допомогти їм. Щодо нашого відношення до поодиноких політичних чи громадських груп, ми всіх міряємо одною міркою служби Україні та українській визвольній справі, яку вважаємо теж справою Америки та всіх інших миролюбних демократичних країн. Звичайно, тут не можна б поминути оцінки тої служби в минулому, сучасному і спроможностей на майбутнє. Проте, на це не має мірила і під цим оглядом можна б допуститися всіляких неточностей. Вважаємо, що для України кожний українець, якщо він не є зрадником, має свою вартість, яку можна оцінити тільки по всіх його ділах. Признаючи всім українським д е м о кратичним групам глибокий патріотизм та бажання служити Україні, ми до всіх них ставимось з однаковою увагою, нікого не заперечуємо, але теж жадну з тих груп не можемо визнати за „єдиного" виразника українських змагань, бо на ділі всі вони є цим виразником. Виходячи з цих заложень, ми з нетерпінням дожидаємо обєднаної репрезентації усіх цих українських громадських сил. бо цього вимагає найвище добро українського народу. Ми радо і всіми силами будемо піддержувати тих, що до такого обєднання змагають, без огляду на те, до якої групи вони належали б. Українські Допомогові Комітети в Европі, в яких часто працюють люди з різних політичних груп, та їх благородна робота доказують, що відповідної єдности можна при добрій волі добитись теж в політичній площині, тимбільше, що й там всі групи мають одну ціль і далеко більшу від допомогової.

Віримо, що таким нашим становищем можемо в сучасний мент найкраще причинитися до оздоровлення та консолідації українських внутрішньо-політичних сил і тим самим віддати велику прислугу загальній українській справі.

Обективність інформацій.

Стоючи на становищі повної обективности в інформації наших читачів та нашого громадянства теж і на внутрішньо-політичні українські теми, ми віддаємо в газеті місце різним голосам. Проте, відчуваючи відповідальність за такі інформації, ми робимо деякі застереження. Перше: Інформація, якщо не має можности її провірити, або якщо ми самі не можемо перебрати за неї повної відповідальності, мусить щонайменше походити з відомого і загального признаного громадського, чи особистого авторитетного джерела. Друге: Дискусійні чи полемічні голоси мусять зберегти відповідну етичну форму та мати виразну конструктивну цілеспрямованість.

Рамя об рамя до спільної мети.

Фактом є, що загально-український національно-політичний організм має ще деякі болячки, яких не можна цілком залишити, щоб самі не розгнивались, але яких не можна теж дотикатись грубими руками, щоб їх не розятрувати. Ці рани, що їх завдали українському народові переважно тверді обставини і вороги, треба загоювати, але не такими ліками, що могли б затроїти цілий організм. Ще не всі вороги українського народу знищені. Вони ще дальше докладають усіх зусиль, щоб розбивати українські сили, бо це в їхньому інтересі. Український нарід, натомісць, здобуде першу і запевнить собі кінцеву перемогу, як обєднає всі свої сили і спільно рамя об рамя піде до тої великої мети, за яку він зложив і дальше складає найвищу жертву.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трилогії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

41)

По двогодинній артилерійській підготові пятьдивізійний корпус рушив опановувати рукавами Стоходу. Людською силою настягано з заліся довгих сосон, добуто з десяток човнів. Сосни перекинено поперек рукавів. Де до другого берегу вони не досягали — вбито навхрест пару стовпців звязаних на схрещенні мотузками, на них покладено сосни і — кладка готова. Укриті від ворожих очей перші три рукави форсовано без страт. Саперні частини під прикриттям піхоти взялися за будову сяких таких містків. Мокрі, перемучені перші роти добилися до останнього рукава, а німці мовчали, гейби закляті. Ворожа мовчанка додала Янушкевичу відваги. Перестороги командантів частин перед ворожим підступом пустив він мимо вух. Розпорядився переправити на острови усі частини корпусу. На невеликому просторі у кілька квадратових верств скупчилося не менше двадцять полків піхоти! Російська артилерія постріловала по німецьких передових лініях. А Янушкевич наглив, сипав накази начальникам дивізій, рішив, мабуть, ворога задавити масою своїх військ. Переправилися передові частини через останні рукави, добулися до німецьких передових позицій і застали їх порожніми... Над вечір 29. березня понад сорок тисяч піхоти опинилося на Червищенському плацдармі, — просторі не більше сім - вісім квадратових верств. Завдання генерал Янушкевич виконав, плацдарм здобув без ворожого опору. Тепер постало нове завдання, на здобутому терені закріпитися...

І тут то почалося... За день німці тишком-нишком стягнули на відтинок до 250 різних гармат, позиційні частини посилили резервовою дивізією. Передові свої позиції звільнили без бою, просто, щоб ворога заманити в пастку. Точно в девятій годині відкрили ураганний огонь всією артилерією. Побудовані саперами переправи знищили вщент за кілька хвилин, а тоді німецька артилерія всею силою обрушилася на російську піхоту... Свист далекосяглих стрілень, безперервне бу-бу-бу-бу-бу, монотонно тягнулося до пізнього ранку, годин десяток. Вистрілів ні розривів розрізнити ставало неможливо. Досягнути ворожі становища російська артилерія намагалася та ослабити сили ворожого огню не могла. По при те не один десяток російських стрілень розірвався у гущі власної піхоти, мимохіть ворожій перемозі допоміг...

Кожну стопу Червищенського плацдарму полято кровю, зрито стрільнами, встелено кривавими обривками людського мяса. Приперта до багнистих рукавів Стоходу не одна тисяча вояцтва знайшла вічний спокій на мулистому дні ріки. Згинуло за ніч тридцять девять тисяч, включно з командантами полків, бригад, навіть дивізій! Коло вісім тисяч пішло в полон. Врятувалося з пятьох дивізій не більше повного складу одної бригади. Свою здібність умирати військо ще раз доказало, виявило послух і відвагу. Тільки занадто дорого революційному урядові за проголошену „волю" заплатило. З іншим командантом корпусу, звичайно, масакри могло й не статися. Янушкевич по розгромі свого корпусу хотів застрілитися, вже приложив наган до виска, але старший адютант вирвав в пору револьвер з генеральських рук. Злі язики говорили, що в нагані не було ні одного набою, а комедію розіграно просто, щоб рятувати генеральську репутацію перед судом. І справді, суд засудив генерала на позбавлення команди, гостру догану і відчислення в резерв генералів при штабі фронту. Засуд становища не поправив, не вернув життя погинувшим завдяки його нерозторопности чи самопевности...

У сусідуючій з піхотою 16-й кінній дивізії впала також немало. На прохання сусіда Ромейко-Гурко стягнув в околи всі чотири свої полки. Гиленшмидта повідомив, що своєю ініціятивою переведе демонстрацію наступу для помочи 45 корпусові. Своя і ворожа артилерія й тут громили всю ніч. Сотні переправилися через ріку, поздіймали ворожі сторожі. Розвідка підібралася аж до Тоболів, захопила там штаб полку й обози. Але напроти, Червищ катастрофа вже сталася. Держатися на німецькому боці ріки кінні полки не бачили можливости ні користи. Тож Ромейко наказав відійти на вихідні становища... Гиленшмидт, знов, проголосив йому догану за самовільну акцію!

(Дальше буде).

КОМУНІКАТ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ.

З метою поділитися своїми враженнями з побуту між українськими скитальцями в Европі та для вияснення важливіших допомогових справ представникам наших громад та організацій, голова ЗУНДКомітету, д-р Володимир Галан відбуде конференції в таких громадах:

Дітройт — неділя, 8-го вересня.
Шікаго — понеділок, 9-го вересня.
Клівленд — вівторок, 10-го вересня.
Рачестер — четвер, 12-го вересня.
Філядельфія — субота, 14-го вересня.
Ню Бритен, Конн. — неділя, 15-го вересня.

Управи наших місцевих комітетів просимо скликати в означених днях наради та подбати, щоби заінтересовані в них громадяни зійшлись по можности якнайчисленніше у вечірних годинах.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

КРАЇНА ВОЛІ

Новинки в часописах — великими літерами, на першій сторінці — про линчування нігрів на півдні, про відновлену активність Ку Клукс Клана, про напади на інших американських громадян тільки тому, що вони другої віри чи раси, сгурбували американців цього літа. Але в тих новинках — небезпечна ознака в часі війни — мало коли згадується за одну групу громадян, — американських індіянів. Джан Колер, який був головою американського Індіянського Бюра з 1935 року до свого уступлення минулого року, пояснює це тим, що індіяни „є одною меншиновою групою, що зрештою здобуває рівність".

Дж. Колер, який тепер є директором Між - Американського Інституту, написав статтю в журналі „Педжент", в якій описує про життя індіянів після того як уряд почав на практиці визнавати за ними право особистої гідности, як індіянів. На цій основі, колись здеморалізована, зубожіла індіянська група, сподівається відновити своє життя.

Ця нова державна політика була започаткована в кінці двадцятих років. Чимало людей тоді думали, чи не запізно взялися за направлення заподіяної індіянам шкоди.

Дві великі трагедії впали на нащадків племен, рідко розкиданих в пущах Нового Світу в часі, коли перші англійські кольоністи висадилися на берегах Вирджинії та Масачусетс на початку сімнацятого століття. Одна трагедія була неминучою, — індіянські племена втратили свої землі, святі для них, як „місце спочинку батьків".

Друга трагедія впала на індіян тоді, як їх загнано до „резервейшенс", у райони, відведені спеціяльно для індіянських племен федеральним урядом. Спочатку вони були під управлінням американської армії, пізніше перейшли під контролю департаменту внутрішних справ, до його Індіянського Бюра (тепер це є Офис Індіянських Справ). Там, в тих „резерваціях" — індіяни були майже знищені. Замісць того, аби дати індіянам те, що вони потребували і хотіли, уряд намагався прищепити їм погляди білих американців.

Аби примусити індіянів „замериканізуватися", їм забороняли дотримуватися своєї релігії, дітей відбирали та віддавали до державних шкіл, де їм забороняли говорити своєю мовою. Навіть самі поселення, що були створені тільки для індіянів, відбиралися від них рінними зловживаннями, ошуканством, а згодом то й на підставі земельного закону з 1887 року. Закон видано з метою уможливити індіянам стати самостійними фермерами. На ділі-ж цей закон допоміг білим людям придбати ще яких 86,000,000 акрів індіянської землі — часто найкращої — чи то шляхом купівлі, чи аренди.

З 850,000 індіян, які жили в Злучених Державах, залишилось в 1921 році тільки 235,000. Більшість з них животіли в страшних злиднях.

Сенатські досліджування в роках від 1928 до 1932 виявили громадянству ті факти. Року 1929 уряд започаткував нову політику в відношенню до індіянів. Дж. Колер каже: „Подивіться на наслідки! Індіяни, що колись були „зникаючою расою", сьогодня є найбільш зростаючою групою серед нашого населення. Спинено грабування індіян, шість міліонів акрів доброї землі додано у володіння індіянів. Повну свободу поширено на індіянську культуру та вірування. Підтримано індіянську родину і вона стала основою, на якій опирався уряд в своїй праці. Руйнуючі бурси зникають, на їх місце зявляються денні школи, з індіянськими вчителями, де вчать індіянський правопис. Індіянські гірські пасовиська, арендовані білим, повернено назад індіянам; прибуток зі скотарства збільшився на 2,300 відсотків. Користуючи з закону 1934 року, поверх 100 індіянських племен зорганізувалися політично для самоуправи та більше як 80 вибрали федеральні чартери для кооперативних громад.

„Внаслідок цього, поліпшені умови життя індіянів, відродження індіянської культури збагатили Злучені Держави, як матеріяльно так і духово. Яскравий доказ того, що ціла країна з того скористала, можна побачити в історії недавно минулих років. В середині та наприкінці 1930-тих років агенти пятої колюмни працювали серед індіянів. Вони використовували безславне минуле як сучасний факт. Але їм не вдалося здобути собі підтримку індіянів. Під час війни індіяни видали зпоміж себе більше добровольців, ніж яка інша група населення цеї країни. Один індіян з племени Осейдж керував Гавайським Повітряним Відділом в бою на острові Мидвей і загинув в тім бою. Іра Гайес, з племени Піма, був одним з тих, що піднесли прапор на острові Іво Джима".

Хоч індіяни зрештою мають перед собою кращу будучність, проте, ті, що все ще перебувають в „резерваціях", є під федеральною контролею в кожній ділянці життя. Чимало з тих, що виходять з тих поселень, зустрічають вороже, упередження відношення до себе. Громадянський стан індіянів в межах, і поза межами, поселень залишається складним, невиясненим. Багато племен все ще живуть в страшних злиднях на бідній землі. Але тепер, коли американський нарід, через Конгрес, є більш справедливим до індіянів — дійсних, властивих американців — вони мають ліпшу можливість не тільки творити собі життя таким, як того собі бажають, але і ліпшу нагоду знайти своє місце в американському житті. — (Надіслала: Загальна Рада — Фліс).

Що писала "Свобода" тому 40 років?

6. вересня 1906.

КОНВЕНЦІЯ НІҐРІВ.

На днях відбулася в Гарперс Фері, у стейті Вирджінія, конвенція ніґерської організації „Найеґара Мувмент", заложеної минулого року в Найеґара Фолс. На конвенції, яка тривала три дні, ухвалено багато резолюцій, які мають на цілі піднести культурний рівень муринів у Злучених Державах і добути їм належні політичні права.

БУДОВА ЗАЛІЗНИЧИХ СТАЦІЙ ПЕНСИЛВЕНІЯ І ҐРЕНД СЕНТРАЛ.

Велитенські суми постановили видати три залізничі компанії на будову нових двірців у Ню Йорку. Залізниця Пенсилвенія будує двірець коштом 50 міліонів дол. Щоб зробити місце на цю будову, треба було закупити і повалити 400 мешкальних будинків. Тепер залізниця Ґренд Сентрал разом із залізницею Ню Гейвен розпочали будову двірця коштом 70 міліонів. На площу під будову цього двіря завалено цілих шість блоків мешкальних домів поміжж 42 і 57 вулицями. Двірець Пенсилвенії буде викінчений за 2 роки, а Ґренд Сентрал буде готовий аж жу 1910 році.

СТАТУЯ ВАШИНҐТОНА В БУДАПЕШТІ.

У столиці Угорщини, в місті Будапешті, відбудеться 16. вересня б. р. відслонення статуї Вашингтона, котру поставлено в найкращій частині міського парку. Тим способом віддячуються мадяри американським громадянам за те, що перед кількома роками поставили в Клівленді гарну статую мадярському патріотові Кошутові.

ЗАГАЛЬНА СУМА СКЛАДОК НА БОЄВИЙ ФОНД.

„Свобода" містить спис поодиноких громад, з яких наспіли складки на Боевий Фонд у Галичині. Усіх таких громад є 99. Найбільше зложив Ню Йорк, бо $216, а окремо нюйорський комітет $82, дальше Питсбург $207, Норттемптон, Па., $143; Мікісракс, Па., $122, Тейлор, Па., $100, і т. п. Є такі громади, що дали менше, аж до $5, але є багато, що посклали по $1. Разом зложено $2,094.23.

Окремо виказано складки на Українську Революційну Партію на російській Україні. До 23. серпня зложено на цю ціль $313.56 і їх вислано до краю. У касі осталося $69.85.

УЧИТЕЛЬСЬКІ КУРСИ В КИЄВІ.

Курсові збори, що відбулися на закінчення 10-го серпня в Києві, на Україні, перейшли жваво і з великим інтересом. На них принято устав товариства взаємної хдопомоги учителям київської губернії, коло якого можуть згуртуватися тепер учителі з Київщини, як це зробилося вже давно по інших губерніях. Крім 20 точок, які відносяться до самого учительства, принято важний проект, який відноситься до українського шкільництва. Він обіймає справу введення української мови навчання в усіх трьох ступнях шкільництва.

Нагота і політика

Під таким заголовком та у звязку з надрукованим недавно в американській пресі повідомленням про безпорядки в приміщенні советської колонії на Лонг Айленд, нюйорський „Дейлі Нюз" друкує в рубриці „Голос народу" такий голос якогось Івана Странського з Мангаттен:

„Ваша, Нюз, критика купелевих звичаїв російських громадян в місцевості колишнього дому Морґана на Глін Ков, була слабо угрунтована. Інтелігентний комуніст знає, що купіль це є природна функція. Капіталіст у своїй захланності видумує, щоби одним чи другим винаходом перемінити таку функцію в свою приватну користь. Тому він видумує штучні перешкоди, називає мораллю і тоді для свого власного збагачення починає фабрикувати заслону, названу „трусами", щоби обманювати так звану моральну сторону. В зимі, як купіль на дворі вже неможлива, к а п і т а л і с т для свого власного збагачення видумав ванну. Справжній комуніст нічого такого не хоче. В літі він купається голий, а в зимі він дожидає весни. Колись, як публичні пляжі будуть відкриті для купелів на голо, історія буде дивитися на ваші статтю, Нюз, з такою самою куріозністю, як сьогодні дивиться на образи з колишніх російських церков".

Шкода, що на цю тему Іван не написав більше, але вжеж і з того видно, що він є, якщо не передплатником, то цілком певно дуже пильним читачем комуністичного Дейлі Воркер, або большевицьких УЩВістей.

ДИВНІ НОВИНИ

Батьком у 84 році життя.

У Снідвил, в стейті Тенесі, 84-літний Джеймс Р. Пірсонс, став батьком дівчини. Він оженився перед 10 літами. Коли мав 75 літ, став батьком першої дівчинки, а потім прийшла на світ ще одна дівчинка, а тепер третя. Його жінка має 31 літ. Вона походить із стейту Вирджінія.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОШУКУЄМО 219 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

281) Українське Запомогове Товариство, Савтпорт, Конн.	$ 100.00
Гоперeдно проголошено	28,091.85
Разом	$28,191.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Усі жертви, надсилані ласкаво на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у тій рубриці.

У тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку започатковано постійну збірку добровільних жертв по відповіднім поясненню голови М. Малетича й секр. П. Кучми на місячнім зібранні в серпні. Тоді зложено $30.00 Жертвували: по $5: Ілля Гузар, Петро Кучма, Йосиф Івах; Іван Галиїчин $3; Мартин Малетич $2, а по $1: Г. Війтович, П. Чарнецький, С. Жигайло, Г. Любович, Н. Левкович, Й. Стерадчак, М. Паньків, С. Левко, М. Мельник, В. Павлів.

Адміністрація „Свободи".

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОМИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

З похорону на скитальців.

Дня 12 .серпня б. р. помер у 68 році життя Василь Гладкий, довголітній член бр. св. Петра й Павла, від. 27 У. Н. Союзу в Нюарку і член товариства ім. Ґонти. Покійний оставив по собі вдову, а два сини і дві доньки сиротами. Після похорону з української православної церкви 15. серпня зійшлися на поминки родина і приятелі. При цій нагоді розговорилися люди про положення українського народу, а гром. Псуй вияснив потербу помочи для скитальців і візвав зібраних до жертв на таку ціль. Збірку перевели Стах Воробець і Марія Ґураль, а жертви зложили: Мр. Фензор $5; син Гладкий $2, а по $1: П. Псуй, С. Воробець, вдова Гладка, син Гладкий, Лавроскі, незнана, Кунсевич, Ґураль, Спаполік, Небесна, Ґураль, Боднар Я. Шишковський. — Разом $20. Гроші вислано до З. У. А. Д. Комітету в Філядельфії.

Марія Ґураль.

МІСТО НЮ ЙОРК.

Продовження акції Обеднаного Комітету.

Літня гарячка й спека в декому припиняють працю у збірці жертв для тих, що далеко опинилися від своїх рідних нив, на котрих вони колись саме в літню гарячку з піснею на устах і серед радощів порались, коли збирали золоті колоски жита й пшениці. І серед сінокосів колись у таку пору радувалася душа, бо вечорами гомоніла рідна пісня на вулиці в рідному селі. Колись там і соловій тьохкав для неодної молодої пари. Сьогодні там руїна й пустка, може й мертвецька тишина, бо не знаемо, хто остався вживих.

Зате тисячі таких людей, що переживали радощі рідного села, опинилися на чужині, на скитальщині. Голодні, босі, обдерті, а едина їхня радість така, що спаслися від непривітливоог Сибіру, або від смерти. У них ще надія на нас, що живемо у вільній країні. Отже не зважаймо на гарячку, а робім нашу роботу. Так пробують робити деякі нюйорські товариства, як от „Дністер", що постійно дбає про жертви на скитальців, а його урядники не залишають ніякої нагоди, щоб зібрати від членів якийсь цент. Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союзу, постійно йде солідарно з Обеднаним Комітетом і підтримує працю цього комітету у всім, чи то в акції для Ам. Червоного Хреста, чи на інші добродійні цілі, чи от, як тепер на поміч скитальцям.

Недавно Обеднаний Комітет переслав до З.У.А.Допомогового Комітету дальших $553.17, з чого більша половина прийшла із жертв тов. „Дністер". Інші жертви прийшли із збірок на пікніках, за якими звичайно слідить пані К. Пелешок. Пониżче йде спис жертв, пересланих через Обеднаний Комітет на сироти і на скитальців:

Від членів тов. „Дністер", як також збірки на листи таких членів: Яків Воробець, Дмитро Помийчук, Стефан Левко і Стах Прончак. Жертви і збірка на листи принесли суму $212.75. Зложили по $10: Максим Савіцький, Антін Карабін; з листи: Д. Помийчук $15, Василь Пришляк $10; по $5: Д. Опир, І. Вивоненко, С. Прончак, І. Будзар, С. Романович, І. Пузар, Р. Росс, О. Доганин, К. Зайко, Пшизиранський; по $3: П. Ленчук, Ф. Карпюк; по $2: В. Воробець, М. Воробець, С. Д. Білецький, П. Ярема, І. Новак, Д. Дацьків, Д. Воюк, Ю. Савер, Н. Фрунков, Г. Ботвел, Я. Воробець, М. Концірук; по $1: А. Кровнс, С. Скоревич, Федорас, А. Кросмач, Н. Василишин, Г. Колядко, Н. Осірач, Я. Кихацький, І. Макарик, Т. Рудий, П. Крук, С. Стефанів, Н. Січ, С. Єнлір, П. Фрідман, М. Шрейбер, І. Палеґа, М. Клячко, І. Першин, В. Бенцал, І. Лозинський, П. Бойко, •. Ляхович, Д. Макар, Е. Зеер, М. Лазун, Н. Балсам, М. Малетич, Л. Керик, П. Репета, Н. Куций, П. Гюм, Й. Валович, Т. Зазуляк, М. Кронецький, Д. Ничка, Й. Тарнавський, Дж. Колоса, І. Доскоч, М. Першин, Наконіцький, П. Славута, С. Дідух, Н. Леxіцький, Т. Лішенко, С. Бобеляк, Г. Скурац, О. Машінський, В. Паселко, М. Яношак, П. Назаркевич, В. Федик, М. Мартин, М. Трусевич, М. Лисяк, Т. Грівник, А. Пірожек, М. Будзар.

Збірки на підприемствах, балях і пікніках жінками Обеднаного Комітету міста Ню Йорк. Збірками занимались: К. Пелешок, Ева Ликтйе, Марія Демидчук, Ю. Лисий, Ева Кобзар. Збірки з підприемств принесли $211.52; а це з балю Укр. Ам. Ветеранів $35.83; з балю Укр. Централі міста Ню Йорк $28.80; з балю ОДВУ і тов. Жидачів $28.27, з балю бр. св. Володимира, від. 130 УНС, $28.37, а з пікніку Укр. Зап. Тов. „Дністер", від. 361 УНС, $90.25. На тім пікніку зложили такі члени: А. Яворський $5; по $2: П. Свистун, Н. Кітинська, Д. Кольба, В. Шимків; по $1: В. Каспруки, Н. Кінаш, Ю. Самборський, М. Скоцько, П. Демський, Д. Сиротенко, Гогорілець, Марцінюк, І. Драган, Білий, Сташків, С. Папроцький, І. Шипула, Г. Агрес, Е. Захарчук, •. Стеренчак, Ю. Лишка, Т. Йосик, М. Мілян, Н. Шуст, Т. Жуковська, І. Дубляник, В. Бекур, І. Ґурський, Н. Гулей, Замлинський, М. Назаревич, М. Кметь, С. Ковальчук, І. Джус, І. Палеґа, Г. Дзурас, К. Костів, Лінтон, І. Зборовський, І. Воробець, М. Польчинська, М. Мойсей, І. Ясінський, Т. Садник, М. Воробець, М. Трофимяк, К. Зайко, В. Бучко, С. Пасічник, Д. Марусевич, Е. Комар, Е. Тарнопільський, В. Рирни, М. Галичин, М. Пацюрко, П. Сігай, А. Перетятко, В. Брездин, В. Мотюк, О. Козак.

З весілля членів тов. „Дністер" панни Прончак і Петришин збірка принесла $55.15. Жертводавці вже були проголошені в „Свободі". З весіля панни Воробець і гр. Шамена $47.50, з чого половина пішла на скитальців, а половина на школу при церкві св. Юрія. Занимались збіркою пані: Медвідь, Е. Зеер ,Е. Кобзар, А. Кучма, К. Зайко і Г. Харамбура. Зложили: Я. Волобець $5, М. Шамен $3; по $2: П. Шамен, К. Зайко, Богаткович, Г. Кук, Д. Холек; по $1: Винницький, С. Прончак, Леванді, Мерцва, Богачук, П. Хома, Маніцький, Гороковський, Медвідь; П. Кучма, Е. Кобзар, Коміцька, Костів, Михайлюк, Сенько, Павлишин, М. Мельник, Д. Рокицький, П. Трофимяк, Ґравляк, Б. Шамен, Михайлюк, М. Замосцяник, Г. Харамбура. В. Косцюр, Н. Н., Н. Н.

Також прийшла жертва в сумі $50, котрі були передані на руки касіера Обеднаного Комітету від Комітету Тов. Зборіва; передав М. Паньків.

Петро Кучма,
касіер Обед. Ком.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

LOCKJAW IS STILL WITH US

THIS is the season for going barefoot. The barefoot boy may have been an appealing character, but his unprotected feet, stepping on nails and other sharp surfaces, have always been a "welcome" sign to the lockjaw germ. This germ, the tetanus bacillus, is widely distributed in the soil and on objects which come in contact with earth. Farmers, people who are around animals, and those who go barefoot are more likely to acquire the disease than others.

The germs are carried into the tissues by the penetration of a rusty nail or some other sharp object. The microbe grows deep in the tissue and produces a toxin or poison which is carried by the blood stream through the body.

Lockjaw can be successfully combated if anti-toxin is injected before the nerves become affected because of the poison in the blood stream. It is for this reason that the injection should be given at the time of injury or immediately thereafter.

The most effective way for combating lockjaw is for persons whose occupation exposes them to the disease to take two or three injections of a tetanus toxoid. This produces an immunity to the poisonous toxin ahead of time. Many physicians give tetanus toxoid routinely to small children. The toxoid practically never produces unpleasant reactions.

Despite the ease with which lockjaw may be prevented, it remains a serious problem, killing about 700 civilians a year in this country. In the Army, tetanus deaths are practically unknown because of universal immunization by toxoid injections.

АНГЛІЯ НЕ ВІДКЛИКУЄ СВОЇ ХВІЙСЬК З ГРЕЦІЇ

В Лондоні офіціяльно заперечено поголоски про відкликання британської залоги з Греції в наслідок переведеного вже плебісциту та названо їх „передчасними". Перевезення одної британської дивізії з Греції було тільки рухом, звязаним з перегруповкою британської армії на Близькому Сході. До Лондону приїхав грецький премієр, з метою переговорити з королем Юрієм II. справу його повороту. Офіціяльні числа вислдіу грецького плебісциту е такі; за поворотом кораля — 1,135,675 голосів; республиканці — 521,540 голосів.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Філядельфія, Па. — Дякуемо за пересилку часопису, де була згадка за протест Українського Конгресового Комітету, внесений до департаменту стейту в справі советського терору в Україні. Такі вивинки для нас важні, бо вони дають нам змогу орієнтуватись, скільки часописів в Америці це помістило. Знаемо, що Асошіейтед Прес розіслала зміст меморандуму до ґазет по всій Америці.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Жидачів, від. 393, повідомляе всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. вересня, під ч. 334 Іст 14. вул. Обовязком кожного члена е прийти на ці збори, бо маемо важні справи рішати. — І. Дубик, предс.

БРУКЛИН, Н. Й. — Триквартальні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького під покр. Пресв. Тройці, від 158, відбудуться в пятницю, 6. вересня, в год. 8. ввечір, в У. Н. Домі, 216 Гренд ул. Просимо всіх членів прийти, бо е важні справи до полагодження. — М. Кіт.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, відбуде триквартальні збори в неділю, 8. вересня, в сали парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Буде звіт контр. комісії і інші важні справи. Просимо членів прийти на час. — Уряд.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляе всіх своїх членів і членниць, що збори відбудуться в суботу, 7. вересня, в год. 7:30 ввечір, в церковній гали, 34 Біч ул. Взиваемо всіх членів прийти на збори. Кожний член обовязаний заплатити за тікет на пікнік. — М. Галькевич, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 7. вересня, в год. 7:30 ввечір на 435 Мейн ул., в St. Boniface Hall. Просимо всіх членів прийти на збори. — І. Бурнас, секр.

ТАРЗАН, ч. 1444. Пірвана квітка.

Ранком наступного дня Тарзан поспішно вибрався до трагічного місця.

Тарзан слідкував за відтисками стіп Діяни, доки вони не щезли під водопадом.

Пірвана квітка гібуску вказала йому, що Діяна перейшла туди.

Коли малпочоловік зігнувся, щоб підняти квітку, сильний подих вітру навіяв на нього воду зводопаду... і це навело його на слід переходу!